

Leszek Dziuba:
Társasági jogi szabályozások versenye Kelet-Közép-Európában?

Az Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetemen 2014. május 22-én és 23-án “Társasági jogi szabályozások versenye Kelet-Közép-Európában?” címmel nemzetközi jog- és közgazdaságtudományi konferenciát rendeztek.

Prof. Dr. Martina Eckardt köszöntőjét követően *Prof. Dr. Christian Schubel* előadásában ismertette a konferencia alapjául szolgáló koncepcionális felvetéseket, valamint a konferencia tematikus felépítését. A konferencia központi felvetése az alábbiakban foglalható össze: abban az esetben, ha egy ország gazdasági társaságaira vonatkozó szabályok összességét – nemzetközi szempontból szemlélve – a vállalatok székhelyválasztását esetlegesen befolyásolni képes tényezőként szemléljük, akkor ennek a szempontnak a döntést befolyásoló súlya a 2004-ben csatlakozó országok esetében még jelentősebb, mint máshol.

A szervezők a konferencia a kérdéskörének meghatározásakor – annak fókuszát – a közép- és kelet-európai régió vizsgálatára helyezték. A fenti szempont alapján kiválasztott államok ugyanis az 1990-es évek kezdete óta, az akkor bekövetkezett mélyreható társadalmi és gazdasági átalakulásukat követően, társasági jogi jogrendjüket hasonló társadalomszerkezeti feltételek, adottságok között fejlesztették tovább. Schubel professzor úr szerint ezen országok társasági jogi fejlődését főképp az alábbi jellegzetességek határozzák meg: egyrészt a vonatkozó joggyakorlat folyamatos kikristályosodása, másrészt a deregulációs és az Európai Unió jogának való megfelelési törekvések. Schubel professzor úr a továbbiakban kiemelte, hogy az ebben a régióban az utóbbi évtizedekben megtapasztalt sebességű jogfejlődésben kiemelt szerepe van az intenzív tudományos jogösszehasonlító tevékenységnek, melynek gyakorlati eredményei a jogalkotásban hasznosultak. Ezen körülmények pedig összességükben olyan rendkívül innovatív szabályozási környezetet hoztak létre, amely nemcsak a gyakorlati kérdések szempontjából, hanem a tudományos kutatás szemszögéből is reális érdeklődésre tarthatnak számot.

A konferencia szervezői a kiinduló felvetést – módszertanilag – párhuzamosan két szempontból vizsgálva kívánták tárgyalni. Az első nap folyamán az előadók a „kínálati” oldalt megtestesítő nemzeti társasági kodifikációs folyamatok aktuális irányait, a konferencia második napján pedig a „keresleti” oldalt megjelenítő vállalkozások, illetve az azok megbízásában eljáró nemzetközi ügyvédi irodák, adótanácsadók, valamint könyvvizsgálók gyakorlati tapasztalatait ismertették.

Az első nap folyamán az előadások tematikusan több szekcióban zajlottak.

Az 1. szekcióban a nemzeti társasági jogalkotások aktuális munkálatainak irányát, illetőleg kiemelten a tőkevédelmi szabályozásokkal foglalkozó előadásokat hallgattak meg a résztvevők.

Elsőként *Prof. Dr. Kisfaludi András* (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest) előadásában betekintést nyújtott az új magyar Ptk.-ba már beillesztett, és annak következményeként részben új koncepcionális alapokra helyezett magyar társasági jog aktuális alapkérdéseiről, a beillesztéssel összefüggő dogmatikai kérdésfeltevésekről, illetőleg a társasági tagokat megillető szervezetalakítási szabadságról. *Prof. Dr. Adam Opalski* (Varsói Egyetem) a lengyel korlátolt felelősségű társaságokra vonatkozó tőkevédelmi szabályozás legújabb kodifikációs folyamatába ismertette, bemutatva és értékelve a tervezet által bevezetendő újításokat. Ezt követően *Dr. Jana Duračinská* (Comenius Egyetem, Bratislava) elhangzott referátumából a jelenlévők részletes betekintést kaptak a gazdasági társaságok szlovákiai szabályozásába. A szekciót záró diszkusszióban pedig *Dr. Rita Sik-Simon, LL.M.* (Károly Egyetem, Prága) és *Daniel Hain, LL.M.* számolt be a cseh társasági jogi szabályozás legújabb fejleményeiről, az annak háttérében álló jogpolitikai elgondolásokról.

A 2. szekcióban, amely kifejezetten a társaságalapítás idő- és pénzbeli ráfordítási igényével foglalkozott, *Dr. habil. Krzysztof Oplustil* (Jagelló Egyetem, Krakko) ismertette a Lengyelországban bevezetett gyorsított, online cégalapítási módot és annak tapasztalatait, melyeknek eredményeként a cégbíróságnak a benyújtástól számított 24 órán belül vizsgálnia kell a cégbejegyzési kérelmet. Előadását követően élénk eszmecsere bontakozott ki az alapítási fázissal szemben támasztható elvárások tekintetében.

A konferencia első napja 3. szekciójának résztvevői a gazdasági társaság tagjait – a társaságuk belső szervezetének vonatkozásában – megillető szabadság kérdéskörével foglalkoztak.

Elsőként *Prof. Dr. Csehi Zoltán* (Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest) adott áttekintést a szervezetalakítási szabadság fejlődéséről, annak irányairól és jelentőségéről a magyar társasági jogban. Ezt követően *Dr. Dobrin Gabriella, LL.M.* (Andrássy Egyetem Budapest) ismertette a szervezetalakítási szabadság koncepciójának megnyilvánulását a román társasági jogi szabályozásban.

A konferencia második napja a „keresleti” oldalnak, azaz a jogi szabályozás által közvetlenül érintetteknek – közzgazdász professzoroknak, nemzetközi ügyvédi irodák, adótanácsadó cégek képviselőinek – biztosított lehetőséget szakmai nézőpontjuk kifejtésére, álláspontjuk bemutatására. A referátumok, az első naphoz hasonlóan, itt is három szekcióban zajlottak.

A konferencia 4. szekciója a társasági szabályozások versenyének gyakorlati szempontú tapasztalataival foglalkozott.

Ennek során *Sebastian Harschnek* (ügyvéd, BNT Rechtsanwältin Nürnberg) többek között a felelősség korlátozását, a vállalat adott országbeli piaci versenyképességét, valamint az ott teljesítendő közterhek mértékét emelte ki mint olyan, döntést alapvetően befolyásoló szempontokat, amelyek a nemzetközi piacon aktív kis- és középvállalkozások számára gazdasági társaságuk székhelyválasztásakor döntő szerepet töltenek be. *Siklós Márta* (partner, LeitnerLeitner, Budapest) részletes áttekintést nyújtott egy, nemzetközileg is tevékeny könyvvizsgáló és adótanácsadó társaság magyarországi

tapasztalatairól és szerepéről. Az előadás azt mutatta be, hogy tapasztalataik alapján elsősorban milyen szempontok, tényezők befolyásolják a székhely- és egy adott társasági jogi forma kiválasztását.

Az 5. szekció a vállalkozások üzleti tevékenysége nemzetköziesedésének lehetőségeivel és a rendelkezésre álló nemzeti társasági jogi formák versenyének intenzitásával foglalkozott.

Dr. Helke Drenckhan (Zürcher Hochschule für Angewandte Wissenschaften, Wintherthur) svájci nézőpontból vizsgálta a kis- és középvállalkozások nemzetközi piacra lépésének lehetőségeit, folyamatának menetét: a vonatkozó szempontok elemzésével és példákkal alátámasztva. *Prof. Dr. Thomas Ehrmann* (Universität Münster) közgazdasági megközelítésű előadásában azt mutatta be, hogy a különböző társasági jogi formák hogyan járulnak hozzá a vállalaton belüli különböző érdekek kiegyenlítéséhez. *Dr. Lars Hornuf* (Ludwig-Maximilians-Universität München) előadásában amellet érvelt, hogy a különféle társasági jogi szabályozások közötti tényleges versengés manapság legfeljebb csak regionális keretek között, vagyis korlátozottan érvényesül.

A 6. szekcióban az előadók szintén közgazdasági szempontból vizsgálták egy, a társasági jogi rendszerek közötti hatékony, működőképes verseny előfeltételeit és annak konzekvenciáit. *Prof. Dr. Martina Eckardt* (Andrássy Egyetem Budapest) előadásában a társasági jogi formák közötti hatékony verseny előfeltételének jelölte meg azt, hogy a vállalkozóknak az egyes jogi formákra és az azokhoz kapcsolódó további járulékos szempontokra vonatkozó ismeretei, információi minél teljesebb körűek legyenek. Tekintettel azonban arra, hogy egy leendő társaság tagjai nem rendelkeznek teljes mértékben a döntésükhöz szükséges speciális ismeretekkel, emiatt szükségszerűen különféle szakértő-tanácsadó közvetítők szolgáltatásaira szorulnak. *Prof. Dr. Stefan Okruch* (Andrássy Egyetem Budapest) előadásában a különféle társasági jogi szabályozások közötti választás folyamatát egyrészt úgy, mint a társaság tagjának egyéni érdeke szerint döntését, másrészt a döntést annak társadalmi hasznossága szempontjából vizsgálta. Előadásában kiemelten, azt mutatta be, hogy milyen döntési lehetőségek fennállta esetén beszélhetünk egyáltalán tényleges választási, árjárhatósági lehetőségről a különböző szabályozási rezsimek között. Illetőleg, hogy a szabályozási verseny mennyiben szolgálja az egyéni érdekek minél teljesebb körű érvényre juttatását, és összességében milyen társadalmi hasznossággal bír.

A kétnapos konferencia zárásaként *Prof. Dr. Wolfgang Kerber* (Universität Marburg) összegezte az előadóknak a társasági jogi szabályozások versenyére és annak lehetséges terjedelmére, irányaira vonatkozó legfontosabb megállapításait, javaslatait. Ezt követően az előadók és a közönség aktív részvételével intenzív eszmecsere vette kezdetét. A szervezők és a résztvevők közös meggyőződése, hogy a konferencia témája nagyobb szakmai közönség körében is érdeklődésre tarthat számot. Ezért is üdvözlendő, hogy az előadások kiegészített leirata könyv formájában – remélhetőleg – még ez év végén, a németországi Nomos-Verlag gondozásában a nagyközönség számára is hozzáférhetővé válik.

A konferencia Prof. Dr. Martina Eckardt (a pénzügtudományok professzora, Andrassy Egyetem Budapest) és Prof. Dr. Christian Schubel (a polgári és gazdasági jog professzora, Andrassy Egyetem Budapest) tudományos vezetésével és a Baden-Württemberg Stiftung támogatásával valósult meg.